

ні було прийнято важливі рішення: внесено зміни до статуту клубу Східної літньої школи Варшавського університету; оптимізовано структуру правління; розглянуто питання зі встановлення посвідчень членів; оновлено базу даних на офіційному сайті; обрано голів на 2007–2008 рр. (*О.Ковалевська* і *В.Щербак*); призначено дату й орієнтовну тематику наступного з'їзду, який також відбудеться в Україні; обговорено потребу створення архіву Східної літньої школи Варшавського університету.

В.Г.Берковський (Київ)

МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ «ФІЛЬВАРК – СЕЛО – ЛАТИФУНДІЯ: СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО В РЕЧІ ПОСПОЛИТІЙ XVI–XVIII ст.»

Конференція, яка збрала науковців з Австрії (Відень), України (Київ, Львів) та різних наукових центрів Польщі (Білосток, Бидгощ, Варшава, Люблін, Краків та ін.) відбулася 6–7 грудня 2007 р. в м. Кельце (Польща) на базі місцевого університету. Серед більш як 30 учасників заходу не можна не згадати таких видатних польських дослідників, як А.Вичанський, К.Пшибось та З.Гульдон. Українську історичну науку представляли київський дослідник *В.Берковський* із доповіддю на тему «Локальні ринки Волині як з'єднуюча ланка між селом та містом у XVI – середині XVII ст.» та львівські історики *О.Дух* («Як господарювали монахи? Господарство православних та уніатських жіночих монастирів у львівській та перемишльській єпархіях в XVII–XVIII ст.») і *Ю.Осінський* («Маєтковий комплекс Жевуських в Подільському воеводстві Речі Посполитої в XVIII ст.»).

Слід відзначити, що незважаючи на беззаперечне домінування досліджень стосовно історії власне коронних польських земель, значна частина пропонованих доповідей присвячена була історії України XV–XVIII ст. Зокрема тут слід відзначити доповідь проф. *З.Анусіка* «Латифундія князів Корецьких у XVI–XVII ст.», в якій було розглянуто процес формування, розвитку та занепаду земельного маєтку родини князів Корецьких на теренах Київщини та Брацлавщини. Доповідями, присвяченими магнатським земельним комплексам на українських теренах, стали дослідження професорів *Я.Ржоньца* («Утворення та розвиток латифундії Любомирських») та *Я.Пелася* («Земські маєтності Осолінських у першій половині XVII ст.»). Тут слід відзначити, що якщо в першій доповіді було звернуто увагу на загальні риси розвитку магнатської латифундії, то у другій докладно охарактеризовано маєтності родини Осолінських в околицях міста Рівного на Волині. До певної міри унікальною була доповідь австрійського історика *К.Класа* «Розвиток галицького аграрного господарства в 1772–1795 рр.», присвячена розвитку зернового господарства Галичини та Буковини.

Серед інших досліджень слід згадати доповіді *Т.Цесельського* («Слобода, хутір, бровар – форми сільського господарства на південно-східному кордоні Речі Посполитої у середині XVIII ст.»), *Я.Шішки* («Організаційна структура монарших маєтків у Львівській землі до середини XVI ст.»), *А.Михальського* («Боротьба за першість на локальному ринку між Оликою Радзивилів та Клеванню Чорторійських у сорокових роках XVIII ст.»), *І.Кулеша-Воронецької* («Управління маєтками Ізабелли Браницької (1771–1808 рр.)»).

Жваву дискусію викликала контроверсійна доповідь білостоцького дослідника *П.Гузовського* «Стан і перспективи дослідження сільського господарства періоду середньовіччя та раннього нового часу». Слід відзначити, що з багатьох доволі критичних висновків дослідника значна частина досить точно може характеризувати й становище зі студіюванням історії господарства XV–XVIII ст. в Україні. Це, зокрема, висновки про більшу увагу дослідників до політичної та військової історії і, натомість, недооцінка впливу економічного чинника на розвиток середньовічного та ранньомодерного суспільства.

ІВАНЕНКО БОРИС ВАСИЛЬОВИЧ

13 березня 2008 р. завершилося земне буття чудової людини, відомого архівіста, історика, журналіста, заслуженого працівника культури України Бориса Васильовича Іваненка. Ще зовсім недавно його жарти наповнювали архівні коридори, а його доброзичливі ямби як найкращий подарунок до ювілеїв чекали архівісти, науковці-історики, численні друзі.

Народився Б.В.Іваненко 20 вересня 1933 р. у м. Каневі в родині вчителів. Закінчивши 1956 р. історико-філософський факультет Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка, він тривалий час (1956–1966) працював у журналістиці (був членом Національної спілки журналістів України), перебував на партійній роботі (1966–1976, 1979–1989). Упродовж трьох років стояв біля керма Державного комітету УРСР з телебачення і радіомовлення (1976–1979), обирався депутатом Верховної Ради УРСР X–XI скликань.

Понад півтора десятиліття Борис Васильович присвятив архівній справі. 1989 р. його було призначено начальником Головного архівного управління при Раді Міністрів УРСР. Добре обізнаний із проблемами в галузі культури, він здійснив вагомий внесок у розвиток української архівістики. На початку 1990-х рр., у період складного реформування політичної й економічної систем України, Б. В. Іваненко, спираючись на ядро фахівців, зумів зберегти систему державних архівів, запобігти кадровим втратам, забезпечити стабільний розвиток галузі. Під його керівництвом провадилася робота з демократизації діяльності державних архівів, зокрема розсекречування закритих раніше фондів, приймання на постійне зберігання документів колишніх КП України та КДБ УРСР. Борис Васильович очолював групу з розроблення Закону України «Про Національний архівний фонд і архівні установи».

Приділяючи значну увагу піднесенню авторитету українських державних архівів на міжнародній арені, Б.В.Іваненко брав участь у міжнародних відповідних форумах, сприяв розширенню контактів фахівців України із зарубіжними колегами. За його керівництва розпочалася тісна співпраця архівних установ з інститутами Національної академії наук України, було започатковано фундаментальні історико-археографічні проекти. Він був одним з ініціаторів створення Українського науково-дослідного інституту архівної справи і документознавства, Спілки архівістів України, правління котрої очолював у 1999–2000 рр. У другій половині 1990-х рр. Борис Васильович очолював ЦДАГО України.

Заслуги Б.В.Іваненка визнавалися на офіційному рівні. Йому було присвоєно звання Заслуженого працівника культури України. Він став кавалером орденів Трудового Червоного Прапора, «Знак Пошани» й ін.

Борис Васильович багато зусиль віддав також діяльності товариства «Чернігівське земляцтво в Києві» як один із його засновників і виконавчий директор.

Б.В.Іваненко пішов із життя на 75-му році життя, сповнений нереалізованих планів та ідей.